

Nasıl bir tıp fakültesi? Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi misyon vizyon paydaş toplantısı sonuçları

Nedim Akgün ve Akreditasyon Özdeğerlendirme Kurulu 2. Çalışma Grubu Üyeleri*

Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Konya

Tıp eğitimi akreditasyon süreçleri dünyada olduğu gibi ülkemizde de yaygın olarak yaşanmaya başlanmış ve temel hedefi tıp fakültelerinde başta eğitim olmak üzere araştırma ve hizmet alanlarında uluslararası standartlara uygun koşullar oluşturmak olan akreditasyon uygulamaları, tıp fakültelerinin hedef, misyon ve vizyonlarını gözden geçirmeleri, geliştirmeleri yolunda önemli adımlar atılmasını sağlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Fakülte, tıp, misyon, vizyon, hedefler

Giriş ve Yöntem

Tıp eğitimi akreditasyon süreçleri dünyada olduğu gibi ülkemizde de yaygın olarak yaşanmaya başlanmış ve temel hedefi tıp fakültelerinde başta eğitim olmak üzere araştırma ve hizmet alanlarında uluslararası standartlara uygun koşullar oluşturmak olan akreditasyon uygulamaları, tıp fakültelerinin hedef, misyon ve vizyonlarını gözden geçirmeleri, geliştirmeleri yolunda önemli adımlar atılmasını sağlamaktadır (1,2).

Selçuk Üniversitesi (SÜ) Tıp fakültesinin misyon ve vizyonunun belirlenmesi sürecinde 14 Mayıs 2013 tarihinde paydaş toplantısı düzenlenmiş ve bir tıp fakültesinin sahip olması gereken misyon ve vizyonun özellikleri hakkında katılımcıların görüş ve düşünceleri alınmıştır. Ayrıca katılımcılara çeşitli sorular yöneltilerek 'Keypad' ortamında cevaplamaları istenmiş ve cevapların dağılımı sağlanmıştır.

Bulgular

Paydaş toplantısına çeşitli kurumlardan toplam 38 kişi katılmış, katılanların 26 (%68)'si SÜ Tıp Fakültesi alt gru-

bunu, 3 (%8)'ü Diğer Üniversiteler alt grubunu, 5 (%13)'ü Diğer Hastaneler alt grubunu, 4 (%11)'ü Sağlık Alanı Dışından alt grubunu oluşturmuştur.

Katılımcılara yöneltilen tıp fakültelerinin temel amacıyla ilgili soruya verilen cevaplardan araştırma (%92.3) en yüksek orana sahip olmuş, ardından eğitim (%87.2) ikinci sırada gelmiştir. Bir tıp fakültesini tercih etmede en önemli özellik uluslararası standartları karşılaması (%84.2) olarak ortaya konurken, ulusal standartları karşılaması (%57.9) ikinci sırada yer almıştır. Tıp fakülteleri hangi hizmet basamağında yer almalıdır sorusu %92.1 oranında 3.basamak, %78.9 oranında basamaklar arası işbirliği olarak yanıtlanmıştır. Katılımcıların %68.4'ü tıp fakültelerinin proje geliştirmede diğer fakültelerle, %50.0'ı yerel yönetimlerle işbirliği yapması gerektiğini belirtmiştir. Bir tıp fakültesinin araştırma alanındaki ilerlemesini patent sayısının (%50.0) ve katıldığı proje sayısının (%50.0) göstereceği yanıtları ilk sırayı paylaşmıştır. Tıp eğitimi müfredatını belirlemede hangi kurum belirleyici olmalıdır sorusuna tıp fakülteleri yanıtı tüm alt gruplarda açıkça öne çıkmış, tüm katılımcılarda %94.7 oranına sahip olmuştur. İyi bir tıp fakültesi öğrencisinin öncelikle taşınması gereken özel-

*Başkan: Prof. Dr. Şerefur Öztürk, Üyeler; Doç. Dr. Kamile Marakoğlu, Doç. Dr. Levent Kebapçılar, Doç. Dr. Ayşegül Bayır, Doç. Dr. Halil Haldun Emiroğlu, Doç. Dr. Kamil Hakan Doğan, Doç. Dr. Seza Apilioğulları, Arş. Gör. Dr. Nedim Akgün, Dr. Yusuf Erdem, Sevim Uçar, Rukiye Sevinç, Ayşe Begüm Satmaz, Şeref Erdoğan, Hasan Ozantürk

Yazışma Adresi:

Nedim Akgün, Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Konya
E-posta: rumile@rocketmail.com

Tablo 1: Tıp fakültesinden beklenen özellikler ve temel değerler ile ilgili paydaş görüşlerinin değerlendirilmesi

	SÜ Tıp Fakültesi		Diğer Tıp Fakülteleri		Diğer Hastaneler		Sağlık Alanı Dışından		Tüm Katılımcılar	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Tıp fakültelerinin temel amacı ne olmalıdır?										
Eğitim	23	88.5	3	100.0	5	100.0	3	75.0	34	87.2
Araştırma	24	92.3	2	66.7	5	100.0	4	100.0	36	92.3
Hizmet	2	7.7	0	0.0	0	0.0	1	25.0	3	7.7
Hangisi bir tıp fakültesini tercih etmede önemli bir özelliktir?										
Ulusal standartları karşılaması	15	57.7	1	33.3	3	60.0	3	75.0	22	57.9
Uluslararası standartları karşılaması	22	84.6	2	66.7	4	80.0	4	100.0	32	84.2
Bölgede tanınmış bir tıp fakültesi olması	12	46.2	2	66.7	1	20.0	1	25.0	16	42.1
Yeni kurulan bir tıp fakültesi olması	1	3.8	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	2.6
Tıp fak. hangi hizmet basamağında yer almalıdır?										
1.basamak	1	3.8	1	33.3	0	0.0	0	0.0	2	5.3
2.basamak	4	15.4	1	33.3	1	20.0	1	25.0	7	18.4
3.basamak	25	96.2	2	66.7	4	80.0	4	100.0	35	92.1
Basamaklar arasında işbirliği	20	76.9	2	66.7	5	100.0	3	75.0	30	78.9
Tıp fakülteleri proje geliştirmede hangi alanlarla işbirliği yapmalıdır?										
Endüstri alanı	15	57.7	2	66.7	0	0.0	1	25.0	18	47.4
Diğer fakülteler	19	73.1	1	33.3	4	80.0	2	50.0	26	68.4
Yerel yönetimler	11	42.3	2	66.7	3	60.0	3	75.0	19	50.0
Meslek odaları	6	23.1	0	0.0	3	60.0	1	25.0	10	26.3
Hangisi bir tıp fakültesinin araştırma alanındaki ilerlemesini gösterir?										
Yayın sayısı	13	50.0	1	33.3	1	20.0	3	75.0	18	47.4
Atıf sayısı	13	50.0	1	33.3	1	20.0	1	25.0	16	42.1
Patent sayısı	10	38.5	3	100.0	4	80.0	2	50.0	19	50.0
Çıkarıldığı dergi sayısı	0	0.0	0	0.0	1	20.0	0	0.0	1	2.6
Katıldığı proje sayısı	14	53.8	1	33.3	2	40.0	2	50.0	19	50.0
Verdiği destek miktarı	2	7.7	0	0.0	1	20.0	0	0.0	3	7.9
Tıp eğitimi müfredatını belirlemede hangi kurum belirleyici olmalıdır?										
YÖK	10	38.5	2	66.7	1	20.0	2	50.0	15	39.5
Sağlık Bakanlığı	7	26.9	1	33.3	4	80.0	1	25.0	13	34.2
Tıp Fakülteleri	25	96.2	3	100.0	4	80.0	4	100.0	36	94.7
Türk Tabipleri Birliği	8	30.8	0	0.0	1	20.0	1	25.0	10	26.3
İyi bir tıp fakültesi öğrencisi aşağıdaki özelliklerden hangisini öncelikle taşımalıdır?										
Çalışkan	13	50.0	1	33.3	2	40.0	1	25.0	17	43.6
İtaatkar	3	11.5	0	0.0	0	0.0	0	0.0	3	7.7
Sosyal	5	19.2	1	33.3	0	0.0	0	0.0	6	15.4
Araştırmacı	11	42.3	2	66.7	3	60.0	3	75.0	20	51.3
Analitik düşünen	17	65.4	2	66.7	5	100.0	4	100.0	29	74.4
Hangisi en iyi hekimi tanımlar?										
Teorik bilgisi kuvvetli	12	46.2	1	33.3	2	40.0	4	100.0	19	46.3
Güler yüzlü davranan	6	23.1	1	33.3	1	20.0	1	25.0	11	26.8
Hastası için kaygılanan	11	42.3	3	100.0	2	40.0	3	75.0	22	53.7
Etik değerlere saygılı	19	73.1	1	33.3	4	80.0	0	0.0	25	61.0
Otoriter davranan	1	3.8	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	2.4

Tablo 2: Tıp fakültelerinin ve hekimin eğitim ve hizmet alanındaki rolleri ile ilgili paydaş görüşlerinin değerlendirilmesi

	SÜ Tıp Fakültesi	Diğer Tıp Fakülteleri	Diğer Hastaneler	Sağlık Alanı Dışından	Tüm Katılımcılar
	%	%	%	%	%
Muayene için gideceğiniz doktorun hangi tıp fakültesinden mezun olduğu önemli midir?					
Evet	72	67	60	75	70
Hayır	28	33	40	25	30
Tıp Fakülteleri hangi hizmet alanında öncülük etmelidir?					
Koruyucu hekimlikte	27	67	0	25	26
Yaygın sağlık problemlerinin tespitinde	1	0	40	25	16
Tedavi edici hekimlikte	62	33	60	50	58
Tıp fakülteleri birinci basamak sağlık hizmeti vermeli midir?					
Evet	38	0	0	25	29
Hayır	62	100	100	75	71
Tıp fakülteleri sağlık politikalarını yönlendirmeli midir?					
Evet	92	100	100	100	95
Hayır	8	0	0	0	5
Bir tıp fakültesi öğretim üyeleri yönünden nasıl olmalıdır?					
Çok sayıda öğretim üyesi	0	0	0	0	0
Bilgili ve deneyimli öğretim üyeleri	58	33	80	50	58
Araştırmacı öğretim üyeleri	35	33	20	25	32
Toplum sağlığına duyarlı öğretim üyeleri	7	33	0	25	11
Sizce tıp eğitimi ne kadar sürer?					
Tıp fakültesi süresince	4	0	0	0	3
Uzmanlık eğitimi sona erene kadar	0	0	20	0	3
Yaşam boyu	96	100	80	100	95
Sizce iyi doktor her isteğinizi yapan doktor mudur?					
Evet	4	0	0	0	3
Hayır	96	100	100	100	98
Doktorun dış görünümü sizi etkiler mi?					
Evet	88	100	100	75	90
Hayır	12	0	0	25	10
Geçmişte tıp eğitimi almayı düşündünüz mü?					
Evet	67	33	100	100	69
Hayır	33	67	0	0	31
Bir üniversite hedef ve amaçlarını belirlerken bölgedeki paydaşları ile görüş alışverişi yapmalı mıdır?					
Evet	85	100	100	100	90
Hayır	15	0	0	0	10

Tablo 3: Hekim yetkinlikleri ile ilgili paydaş görüşlerinin değerlendirilmesi.

	1 %	2 %	3 %	4 %	5 %	Ortalama Puan Değeri
Araştırmacı hekim yetiştirmek ne kadar önemlidir?						
Tüm Katılımcılar	5	10	15	40	30	3.8
SÜ Tıp Fakültesi	4	12	19	38	27	
Diğer Üniversiteler	0	33	0	33	33	
Diğer Hastaneler	25	0	0	75	0	
Sağlık alanı dışından	0	0	25	25	50	
Bilgili hekim yetiştirmek ne kadar önemlidir?						
Tüm Katılımcılar	5	0	5	13	78	4.6
SÜ Tıp Fakültesi	4	0	4	15	77	
Diğer Üniversiteler	0	0	0	0	100	
Diğer Hastaneler	20	0	20	0	60	
Sağlık alanı dışından	0	0	0	25	75	
Etik değerlere saygılı hekim yetiştirmek ne kadar önemlidir?						
Tüm Katılımcılar	0	0	3	5	93	4.9
SÜ Tıp Fakültesi	0	0	0	8	92	
Diğer Üniversiteler	0	0	0	0	100	
Diğer Hastaneler	0	0	0	0	100	
Sağlık alanı dışından	0	0	0	0	100	
Çağdaş ve yenilikçi hekim yetiştirmek ne kadar önemlidir?						
Tüm Katılımcılar	3	0	8	30	60	4.5
SÜ Tıp Fakültesi	0	0	4	32	64	
Diğer Üniversiteler	0	0	33	33	33	
Diğer Hastaneler	20	0	0	40	40	
Sağlık alanı dışından	0	0	25	0	75	
Halk sağlığı sorunlarına duyarlı hekim yetiştirmek ne kadar önemlidir?						
Tüm Katılımcılar	3	0	5	13	79	4.7
SÜ Tıp Fakültesi	4	0	9	13	74	
Diğer Üniversiteler	0	0	0	33	67	
Diğer Hastaneler	0	0	0	0	100	
Sağlık alanı dışından	0	0	0	0	100	
Lider özelliklerine sahip hekim yetiştirmek ne kadar önemlidir?						
Tüm Katılımcılar	7	7	37	32	17	3.4
SÜ Tıp Fakültesi	8	12	31	31	19	
Diğer Üniversiteler	0	0	67	33	0	
Diğer Hastaneler	20	0	40	20	20	
Sağlık alanı dışından	0	0	25	75	0	

lik %74.4'le analitik düşünen, %51.3'le araştırmacı olarak ortaya çıkmıştır. Hangisi en iyi hekimi tanımlar sorusuna ise katılımcıların %61.0'ı etik değerlere saygılı, %53.7'si hastası için kaygılanan yanıtını vermiştir (Tablo 1).

Muayene için gidilen doktorun hangi tıp fakültesinden mezun olduğu tüm alt gruplarda yüksek oranlarda önemli olarak sonuçlanmış, tüm katılımcılardaki 'Evet' yanıt oranı %70 olmuştur. Tıp fakülteleri hangi hizmet alanında öncülük etmelidir sorusuna "diğer üniversiteler" alt grubu %67 oranında koruyucu hekimlikte yanıtı verirken, diğer üç alt grupta ve tüm katılımcılarda tedavi edici hekimlikte yanıtı yüksek orana ulaşmıştır. Katılımcıların %71'i tıp fakültelerinin birinci basamak sağlık hizmeti vermeli midir sorusuna 'Hayır' yanıtı verirken, tıp fakülteleri sağlık politikalarını yönlendirmeli midir sorusu %95 oranında 'Evet' olarak yanıtlanmıştır. Bir tıp fakültesi öğretim üyelerinin %58 oranında bilgili ve deneyimli, %32 oranında araştırmacı olması gerektiği belirtilmiştir. Katılımcıların %95'i tıp eğitiminin süresine yaşam boyu yanıtını vermiştir. Sizde iyi doktor her isteğinizi yapan doktor mudur sorusuna %98 oranında 'Hayır' yanıtı verilirken, doktorun dış görünümü sizi etkiler mi sorusuna %90 oranında 'Evet' yanıtı verilmiştir (Tablo 2).

Katılımcılara hekim yetiştirirken hangi özelliklerin ne derece önemli olduğunu sorgulayan, 1 ile 5 arasında bir puan vermelerini isteyen 6 adet soru yöneltilmiştir. Tüm katılımcılarda araştırmacı hekim yetiştirmenin önemi ortalama 3.8 puan, bilgili hekim yetiştirmenin önemi ortalama 4.6 puan, etik değerlere saygılı hekim yetiştirmenin

önemi ortalama 4.9 puan, çağdaş ve yenilikçi hekim yetiştirmenin önemi ortalama 4.5 puan, halk sağlığı sorunlarına duyarlı hekim yetiştirmenin önemi ortalama 4.7 puan, lider özelliklerine sahip hekim yetiştirmenin önemi ortalama 3.4 puan almıştır. Tüm katılımcılarda en düşük puanı alan lider özelliklerine sahip hekim yetiştirmeyi, Sağlık Alanı Dışından alt grubu ortalama 3.72 puanla diğer alt gruplara göre daha fazla önemsemiştir.(Tablo 3)

Sonuç

Sonuçların geneline bakıldığında 'Tıp Fakültesi' temel amacı 'Araştırma ve Eğitim' olan, 3.basamak sağlık hizmeti veren, tedavi edici hekimlikte öncülük eden, sağlık politikalarını yönlendiren, diğer fakülteler ve yerel yönetimlerle işbirliği yapan, bilgili ve deneyimli öğretim üyelerine sahip olan bir kurum olarak şekillenmektedir.

İyi bir tıp fakültesi öğrencisinin analitik düşünmesi öncelik kazanırken, etik değerlere saygılı hekim 'iyi hekim' olarak görülmekte ve tıp fakültesi hekim yetiştirirken en önemli nitelik etik değerlere saygı olarak ortaya çıkmaktadır.

Kaynaklar

1. Uteak Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Ulusal Standartları 2011, www.uteak.org Erişim: Nisan 2013
2. World Federation for Medical Education (MEDINE) Basic Medical Education, WFME Global Standards for Quality Improvement The 2012 Revision WFME Office · University of Copenhagen · Denmark 2012